

Tytuł i streszczenie rozprawy doktorskiej

Tytuł w języku polskim: Granice uniwersalności ideału rządów prawa: Martin Krygier i historyczność pojęć filozofii prawa

Tytuł w języku angielskim: The Limits of Universality of the Rule of Law Ideal: Martin Krygier and the Historic Nature of the Philosophy of Law Concepts

Streszczenie w języku polskim: Przedmiotem niniejszej pracy są rozważania nad możliwością sformułowania uniwersalnego pojęcia rządów prawa. Pojęcie rządów prawa nabrało współcześnie wiele pozytywnych konotacji i wciąż zyskuje na znaczeniu. Zarazem jednak sama historia tego ideału jest heterogeniczna, a rzeczywistość, do której się odnosi – wewnątrznie zróżnicowana. W swojej pracy podejmuję problem znaczenia historyczności pojęć filozofii prawa przez odniesienie się do różnych sformułowań pojęcia rządów prawa. W tym celu, jako podstawowe narzędzie filozoficzne wykorzystuję dialektykę pojęcia, zrekonstruowaną za G.W.F. Heglem i Karolem Marksem. Umożliwia ono uzmysłowienie znaczenia partykularności i jednostkowości jako niezbędnych dla uniwersalności pojęcia dookreśleń. Wykorzystuję to narzędzie w celu przeanalizowania najszerzej obecnie diskutowanych w teorii i filozofii prawa sformułowań pojęcia rządów prawa. Następnie przechodzę do szczegółowej rekonstrukcji ujęcia rządów prawa jako otwartego ideału praktycznego zaproponowanego przez Martina Krygiera. Rekonstrukcję tę wykorzystuję, by sformułować argumenty za pojęciem rządów prawa z założenia otwartym na partykularność i jednostkowość. Wskazuję, że partykularność i jednostkowość, wyrastające z historycznego zróżnicowania rzeczywistości, są nieodzownym dopełnieniem dla rzeczywistej, a nie zaledwie abstrakcyjnej, uniwersalności tego pojęcia.

Streszczenie w języku angielskim: This thesis reflects on the possibility of formulating a universal concept of the rule of law. Presently, the concept of the rule of law has acquired many positive connotations and continues to gain traction. However, the history of this ideal is heterogeneous, and the reality to which it refers is internally diverse. In this work, I address the problem of the historical nature of the concepts of legal philosophy by examining different formulations of the concept of the rule of law. For this purpose, I use the dialectic of the concept, grounded on its formulations by G.W.F. Hegel and Karl Marx, as a basic philosophical tool. This tool lends itself to highlighting of the significance of particularity and singularity as necessary counterparts to the universality of the concept. I use the dialectic of the concept to analyze the most widely discussed formulations of the rule of law in the theory and philosophy of law. I proceed to a detailed reconstruction of the concept of the rule of law as an open practical ideal, as proposed by Martin Krygier. I use this reconstruction to formulate arguments for the concept of the rule of law that is inherently open to particularity and singularity. I argue that particularity and singularity, arising from the historical diversity of reality, are an indispensable element of the real, and not merely abstract, universality of this concept.